UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
https://lett.ubbcluj.ro

A TANTÁRGY ADATLAPJA

MŰVÉSZETFILOZÓFIA ÉS KOMPARATISZTIKA (magyar nyelven)

Egyetemi tanév.: 2026–2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.3. Intézet	Bölcsészettudományi Kar
1.4. Szakterület	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.5. Képzési szint	Nyelv és irodalom
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Alapképzés
1.7. Képzési forma	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)
	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	**MŰVÉSZETFILOZÓFIA ÉS KOMPARATISZTIKA (magyar nyelven)**			A tantárgy kódja	**LLM1162**
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6 Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Választható			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1. Heti óraszám	**2**	melyből: 3.2. előadás	**1**	3.3. szeminárium/labor/projekt	**1**
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6 szeminárium/labor	**14**
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					**óra**
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					13
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszáma					**42**
3.8. A félév összóraszáma					**70**
3.9. Kreditszám					**3**

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop, hangszórók

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)[1]

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét.
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismerete
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT3	Információforrásokat használ.

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)[2]

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	**Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)**	**Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)**

[1] A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

[2] Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
https://lett.ubbcluj.ro

CP2, CP3 CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja az irodalomtudományi, irodalomelméleti ismereteket. (1)	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. (1)
CP3, CP12, CP18, CP24, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	2A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait. (4))	2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban. (4)
CP2, CP3, CP12, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	3. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez. (9)	3A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez. (9)
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait. (11)	4. A hallgató megfelelően tájékozodik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra. (11)

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. Ismer antik és kortárs művészetfilozófiákat.
2. Érti az egyes művészetfilozófiák által bevezetett fogalmakat.
3. Ismeri az egyes művészetfolozófiák összehasonlító javaslatait.
4. Érti az összefüggést a művészetfilozófia és az összehasonlítás stratégiája között.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. Képes filozófiai szövegeket olvasni és értelmezni.
2. Képes tájékozódni az eltérő művészetfilozófiai szemléletmódok között.
3. Képes kritikai kérdéseket megfogalmazni az egyes művészetfilozófiák téziseivel kapcsolatosan.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	**Didaktikai módszerek**	**Megjegyzések**[3]
1. Mit oszt meg egymás között a filozófia, művészet és politika? Az igazságtörténés (Badiou) és az érzékelhető (újra)felosztása (Rancière)	Problémafelvetés és érzékenyítés a művészetfilozófia és a komparatisztika összefüggésére	

[3] Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

2. In(ter)esztétikák: filozófiai esztétika, politikai esztétika, etikai esztétika (gyakorláskutatás)	Idem	
3. A komparatisztika mint *inesztétika: a filozófia helye és a hely filozófiája*	Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív alkalmazása a vizsgált szövegek értelmező olvasatában.	
4. Az igazságok lenni hagyása vagy *politeájuk* megszervezése?	Idem	
5. A történeti *a priori* és a történelem újrafelosztása	Idem	
6. Politikai szubjektiváció és nem egyenértékű alternatívái	Idem	
7.A sokféleség mozgásterei: igazságtörténés, politikai osztozás, gyakorlati tájékozódás	Idem	

Könyvészet

1. Alain Badiou: What is a poem?, Or, Philosophy and Poetry at the Point of the Unnamable. In Uő.: Handbook of Inaesthetics. Stanford University Press, Stanford, 2005.
2. Alain Badiou: Dance as a metaphor for Tought. In Uő.: Handbook of Inaesthetics. Stanford University Press, Stanford, 2005.
3. Jacques Rancière: Esztétika és politika. Az érzékelhető felosztása. Műcsarnok, Budapest, 2009.
4. Platón: Állam, X. Könyv. In Platón összes művei. Szerk. Falus Róbert at alli. Európa, Budapest 1984.
5. Aristotelész: Poétika.
http://mek.oszk.hu/00300/00315/00315.htm
6. Alain Badiou: Avantgárdok. In Uő.: A század. Typotex, Budapest, 2009.
7. Berszán István: *In(ter)esztétikák, avagy a szomszédságról. Művészet, filozófia, politika és etika határkérdései,* Helikon Irodalomtudományi Szemle 2013/4. 507–527

8.2 Szeminárium/ Labor	**Didaktikai módszerek**	**Megjegyzések**
1. Művészet és Politeia Platón: Állam, X. Könyv. In Platón összes művei. Szerk. Falus Róbert at alli. Európa, Budapest 1984. 649-685. **A Teams-re feltöltött pdf változatban: 244-256 oldalak.**	Szoros szövegolvasás, csoportmunka, kritikai vita	
2. Az igazság születése Stéphane Mallarmé: Kockadobás. Ford. Tellér Gyula. Helikon Kiadó, Bp., 1985. Alain Badiou: A Poetic Dialectic: Labîd ben Rabi'a and Mallarmé. In Uő.: Handbook of	Idem	

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
https://lett.ubbcluj.ro

Inaesthetics. Stanford University Press, Stanford, 2005. 46-56.		
3. Osztozás valamin és osztozás valamiben Szabó Róbert Csaba: *„Lelkiismeretünk bekötőútjain”.* In uő: *Fekete Dacia. Erdélyi rémtörténetek*, Budapest, Libri, 2012. 44-58. Berszán István: „Lelkiismeretünk bekötőútjain”. Bűn és feloldozás Szabó Róbert Csaba szekustörténetében. Szerk. Orbán Katalin, Gács Anna: *Emlékkerti kőoroszlán. Írások György Péter 60. születésnapjára*, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Budapest, 2014.	Idem	
4. Művészet és politika Jacques Rancière: Az érzékelhető felosztása és a kapcsolatok, amelyeket a politika és az esztétika között kialakít. In uő.: *Esztétika és politika. Az érzékelhető felosztása.* Műcsarnok, Budapest, 2009. 9-15.	Idem	
5. Művészet és emancipáció Jacques Rancière: Az emancipált néző. Ford. Erhardt Miklós. *Exindex*, 2010. http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=687	Idem	
6. Szent Pál, az egyetemesség felfedezője Alain Badiou: *Szent Pál*. Ford. Csordás Gábor. Typotex, Budapest, 2012 [1997]. (Előszó, Pál időszerűsége, Következtetések) 7-33, 203-211.	Idem	
7. Komparatisztika és idővetületek *Berszán István: Sola Scriptura* mint elásott talentum? Evangélium és ideológia egy kortárs tanítvány (Andrei Pleșu) és egy kortárs igazságtörténész (Alain Badiou) filozófiájában. In szerk. Berszán István: A reformáció aktualitásai. Egytemi Műhely, Kolozsavár, 2018 (megjelenés előtt)	Idem	
Könyvészet: lásd a szemináriumi témáknál.		

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
https://lett.ubbcluj.ro

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok[4]	9.2 Értékelési módszerek[5]	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Szóbeli vizsga.	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentrálás		
	Az érvelés logikája		
	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Kötelező szövegek elolvasása Otthoni feladatok elkészítése Félév végi szövegelemzés	Szemináriumi munka/dolgozat értékelése	50%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• A kötelező szakirodalom elolvasása • Az alapfogalmak helyes értelmezése • Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett)			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)[6]

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
4 EDUCAȚIE DE CALITATE	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR					

[4] Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

[5] Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

[6] Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: *„Nem alkalmazható”.*

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
https://lett.ubbcluj.ro

								Nem alkalmaz-ható

Kitöltés időpontja: Előadás felelőse: Szeminárium felelőse:

Berszán István

2026.04.08 Berszán István

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

BERSZAN ISTVAN
2026.04.24 09:42
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása